

SLOVENE

Štev. 264. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

V Ljubljani, v petek, 18. novembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K, 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 v.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petlitvra (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 15 h, za dvakrat 12 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvra
24 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upraviškega telefona štev. 188.

Pastirski list avstr. škofov.

(Dalje.)

Sredstva za spravo med narodi.

Treba je le krščanske potrpežljivosti, da se doseže mir med prebivalci širne Avstrije. Avstrijski narodi naj se le prosto razvijajo; pri teženju po krščanski omiki in po krščanskem napredku naj se medsebojno podpirajo. To je najbolj koristno skupnosti. Nacionalna različenost narodov je posebno lastna Avstriji, temu krasnemu mozaiku, čigar posamezni deli se harmonsko stikajo in izpopolnjujejo; žaljen in ranjen ne sme biti noben del tega mozaika, sicer trpi celota. Ker je vsemogočna božja previdnost hotela, da v habsburški monarhiji prebiva več narodov, jih zadene stroga dolžnost, da kot dobri sosede živijo v sporazumnosti in se medsebojno podpirajo; ne smejo se razdvajati in slabiti drug drugega. Iz tega sledi za vsakega Avstrijca dolžnost, da popravlja razne difference, ki nastajajo tuintam. Katoliška Avstrija je podobna katoliški cerkvi. Kakor je ta ustanovljena za vse narode sveta in jih vzprejema pod svoje materinsko okrilje, podobno dobe razni narodi v Avstriji očetovski dom in krepko zaslombo.

Avstrijski podaniki naj negujejo krepko krščanske miroljubnosti, spominjajoč se besed apostola narodov: »Kolikor je na vas, imejte mir z vsemi ljudmi!« (Rimlj. 12, 18.) Katoliška cerkev vidi v posameznih narodih, ki nastopajo kot samostojni organizmi, delo božje previdnosti in poudarja, da imajo pravico do obstoja. Cerkev ne prezira nobenega naroda in nobenemu narodu ne daje prednosti; zameta pa pogansko odtujevanje in sovražnost med narodi. Cerkev ceni in časti ljubezen in naklonjenost do lastnega naroda; ceni in spoštuje, jezik, pravice in svojstvene lastnosti vseh narodov.

Odločno pa mora nastopiti proti temu, da biljubezen do lastnega naroda postala krivična drugim narodnostim, da bi bila nestrpna do drugih narodov. Tu veljajo Gospodove besede: »Česar nočeš, da bi drugi tebi storili, tega ti ne stori drugim!«

Če je kakemu narodu vsled večje kulture in po zgodovinskem razvoju dano v državi odličnejše stališče, še nikakor ni vzrokov, ki bi dopuščali, da se drugi narodi zatirajo in se jih ne pusti doseči odličnejšega stališča. Nacionalizem, ki ne pozna Boga in nima smisla za pravičnost, je nekrščanski in je eden izmed najnevarnejših revolucionarnih elementov.

Neki asirski kralj je svojemu vojevodji razodel načrt, da si hoče podjarmiti ves svet. (Judita 2, 3.) Absolutni nacionalizem oznanja pretirano ljubezen do samega sebe ter zahteva ločitev in mržnjo do členov drugih narodov; seje in goji razpor med sodržavljanji; vodi do tega, da se drugim narodom kratijo pravice, da, vodi celo do odpada od katoliške cerkve.

(Dalje prih.)

Med mlinskima kamnoma.

Dunaj, 17. nov.

Od 10. maja do danes ni vibrala zastava pred parlamentom. Vrata so bila zaprta, ker paragraf 14. visi na kljuki v palači ministrskega predsednika v Gosposkih ulicah. Šest mesecev — kratka doba v življenju narodov, in vendar pomenljiva v politični zgodovini avstrijski. Dr. pl. Körber je ves ta čas neutrudljivo sedel ob vretenu ter uravnaval jermena, ki gonijo velikanski birokratski stroj v 17 kronovinah. Premišljal je namestnike, ustanavljal vzporednice, Hrvatim odprl pot na zagrebško vseučilišče, obiskal je poljske velmože na njihovih gradovih, — povsod pomirjeval in gladil valove. Toda godilo se mu je, kakor junaku v grški bajki. Obstrukijski gad je dobival nove glave in sikal vedno besneje. Obstruk-

cija iz državnega zbora se je udomačila tudi v raznih deželnih zborih, gori na levi in desni, da imajo vladni gasilci polne roke dela in skrbi. In kar je za vladno najneprijetnejše, je dejstvo, da je danes med mlinskima kamnoma.

Dr. pl. Körber je pred otvoritvijo državnega zbora zopet poklical v kabinet ministra za Čehe, da bi napravil brv in zvezo do češkega kluba. Vse je kazalo, da se mu posreči trud in spravi tudi parlamentarni stroj v tir. A dne 3. novembra ga iznenadi poročilo iz Inomosta, da so si v laseh sinovi »prvih kulturnih narodov v Avstriji«. Čez noč se je premenil kaledoskop. V nemškem taboru je vse na nogah, da brani »nemško posest« proti Italijanom in — vladi, oni vladi, katera že peto leto brani nemško posest in opravlja posle nemških strank. Da, ako je kje, je v politiki nevhvaležnost plačilo sveta. Včeraj so nemške združene stranke dr. pl. Körberju izrazile svoje ogorčenje, napovedale so mu boj, ako italijanskih vzporednic takoj ne umakne z nemških tal.

In danes se je pričelo novo zasedanje v znamenju groma in treska. Že ko je dr. pl. Körber stopil v dvorano, so ga posamezni nemški kričadi pozdravili po »parlamentarni« navadi. Krik pa je naraščal, ko je dr. pl. Körber pozivljaj zbornico na delo ter opredelil vladno glede izgredev v Inomostu. — Tako utegne biti to vprašanje nekaj dni na dnevnem redu. Baron Malfatti je namreč predlagal, naj se takoj prične razprava o govoru min. predsednika.

Za predlog so glasovale vse stranke, in tako se je danes ulila prva ploha na ministrske klopi.

Dr. Erler, zastopnik mesta Inomosta, je prvi govoril »na vsa usta«. Njegov govor je spominjal na izbruhe »nemške kulture« proti grofu Badenju.

Odgovarjal mu je takoj dr. pl. Körber, ki je tudi nenavadno varstel. Preludij kaže, da se utegne komedija končati z mačjo godbo.

V tej situaciji je za češke poslance in »Slovansko zvezo« edino stališče, da opazujejo ta boj med »prijatelji« in počakajo, kdo bo zadnji pobiral klobuke. Dr. pl. Körber pa je moral biti rojen pod srečno zvezdo, da se reši iz tega precepa.

Podrobnosti iz včerajšnje seje drž. zbora.

Danes nam je včerajšnje poročilo iz drž. zbora le nekoliko izpopolniti. V začetku

svojega govora je Körber povdarjal, da so odnosi Avstrije z drugimi državami prijateljski, dogovor z Rusijo radi balkanskega vprašanja je nekajen in trdno upanje ima, da se bo začeto reformacijsko delo uspešno končalo. Krvava vojska na daljnem vzhodu (Dr. Erler: »V Inomostu«!) katere skorajšnji konec vsak prijatelj človeštva želi, se nas dotika le v toliko, ker trpita trgovina in promet. Obžaloval je odstop prejšnjih ministrov. (Schuhmeier: »Tega raven vas, ekscelesca, nihče ne obžaluje!«) Körber: Imenovanje češkega ministra naj bo dokaz, da vlada nikakor ne misli zapostavljati visokorazvitega češkega naroda.

Nadaljnje glavne točke Körberjevega govora smo že včeraj približili, danes omenjamo le še nekaj točk. Körber je povdarjal med drugim tudi, da vlada deluje le z državnega stališča. (Wolf: »S stališča slovanziranja!«) Körber: ki se vedno ne krije z željami vseh narodnih strank. Naša naloga je obvladati preveliko občutnost. (Wolf: »Kdor je ubit, ni več občutljiv!«) Körber: Doseči hočemo povratek k mirnemu skupnemu posvetovanju, da more država zadostiti svoji nalogi enakomerno ščititi prebivalstvo. (Wolf: »Nagodbo skleniti po mažarskih predpisih!«) Körber: Interesi, ki so vsem narodom skupni, naj ne trpe vsled narodnosti. Boj se vrši za oblast, a ta se mora vršiti na legitimnem temelju. Na tej podlagi naj se v boju imenu dalje bori. Država pri tem ne bo trpela. Nato je Körber prešel na dogodke v Inomostu. Dejal je, da ima vlada na svoji zastavi zapisano varstvo vseh narodov v državi in da ni res, da bi bilo treba imeti sovražstvo in preganjanje drugih narodov za glavni pogoj stališča Nemcev v državi. (Slovani in Italijani ploskajo.) Vlada želi, da bi predavanja laške pravne fakultete v drugem semestru se že vršila v definitivni fakulteti. Körber je nato našteval vladne predloge med katerimi je tudi splošno starostno zavarovanje in zavarovanje za slučaj invaliditete. Končal je s znamenitim klicem: »Ura odločitve je obšla!«

Poslanec Choc je predlagal dobesedno čitanje došlih vlog. Erler je interpeliral ministrskega predsednika v zadevi dopisa, katerega je interpelantu poslal akademski senat vseučilišča na Dunaju in pravi, da je bil ta dopis pisan izvestno na višje povelje. Poslanec Sylvester in tovariši so interpelirali finančnega ministra v zadevi dovolitve dra-

LISTEK.

Mark in Klodija.

(Dalje.)

Sedaj se je začelo novo življenje za Marka in krotko Klodijo. Mlada deklica se ni več ogibala njegove družbe, nasprotno, vedno bolj je stopala v njegovo življenje.

Nekateri Markovi prijatelji so prihajali redno. Klodija je imela priliko, poslušati debate, ki so se pogosto razvile o raznih točkah novega nauka. Kolikokrat je bila osramočena, kolikokrat se je čudom čudila temu, kar je slišala. Ves navdušen za svoje verske brate, ki jih je ljubil iz vse duše, je bil Mark večkrat zelo zgovoren in Klodija je poslušala tresoč se iz občudovanja. Odslej se je počela mlada Rimljanka čestokrat v mislih z novo vero, ki je vsepevala tem sijajnejše, čim bolj so jo iskali zatreti.

Klodija se je zelo izpremenila. Z njenih oblik je izginila vsa koketnost, celo njena

lepota je dobila čisto drug značaj, iz njenih oči je odsevala nova luč.

Zato se je čutil Mark vznemirjenega, očital si je, da Klodija trpi in da je on kriv tega trpljenja. Da, prišlo je tako daleč, da si je celo sam želel, kadar je pogledal na njen blede obrazek, onega trenutka, ko bi jo smel odstraniti, želel si je, četudi bi jo moral oddati soprogu, ki bi si ga sama izvolila.

In ta trenutek je prišel hitreje, nego je mislil. Neron, čegar grozovitost ni poznala več nikakih mej, si je končal na begu svoje življenje, ko ga je bilo pahnilo s prestola uporno ljudstvo.

Svet se je oddahnil. Toda mir se še ni vrnil v mesto, iz katerega naj zmagovalno izide nova vera. Neronov naslednik je bil Galba in njegovo kratko in tragično vladno so zatemnile državljanske vojske, ki so vzbuhnile na vseh koncih rimskega cesarstva.

Mark je spoznal, da so ravno te vojske, ki so vrnile kristjanom za nekaj časa mir,

tudi njemu omogočile razdruženje dozdevne zveze s Klodijo. In z običajnim heroizmom se je odločil za težavno delo, ker se mu je zdel vsak boj prijetnejši nego večen boj sam s seboj. Prosil je pri Sekstu Pompeju za hvidjenco in prosil Klodijo, naj se je tudi ona udeleži.

Ko je bil vatopil v obsežno, sijajno opravljeno dvorano, iskali so njegovi pogledi, kakor da jih vleče neka neodoljiva moč, njo, ki je sedela na zelo nizkem divanu ter naslanjala svojo glavo na očetovo ramo.

Od zgoraj padajoča luč se je razlivala po njenih ljubkih potezah in videti je bila še bolj blede, nego sicer. Mark se je čutil le tupatam nekoliko vznemirjenega, ko je zrl v oči deklice, ki so počivale tako vprašujoče na njem.

Pogum mu je jel slednjič upadati. A ojunail se je in prišel navidezno mirno:

»Pozdravljen, plemeniti Sekst, in ti, čislana Klodija!«

»Naklonjenost bogov naj plove nad

tvojo hišo, Mark Stampa, povej mi hitro, ali naj se očetovo srce ne boji tvojega pogovora?«

»Ne, Sekst Pompej, raduje naj se tvoje očetovo srce, prinašam ti prostost tvoje hčerke.«

Polglasen vzklík je donel po dvorani.

Ko je bilo brati na obrazu Sekstovem, kakor bi bila po njem razlita divna sreča, je na njegovi strani mlada deklica tako oblebela, da je bil njen obraz podoben belemu lilijinemu cvetu. Počasi je povsila težke trepalnice. Mark pa je nadaljeval:

»V Rimu divjajo državljanske vojske. Vse pleni in divja in nihče ne misli več na onega pohabljenca, ki ga je bila zvezala z lepo Klodijo Neronova brezobzirna hudobnost. On pa misli na sredstva, da bi mogel razdreti tako neprijetno zvezo.«

Živahno je vstal Sekst s svojega sedeža, razprostrl svoje roke proti Marku ter zaklical:

»Ah, tvoje srce je veliko, in vsakdo te mora spoštovati! — — —«

zater „Narodnega doma“ g. A. Begovič zagotavlja, da bodo za gostilniško postrežbo najboljše preskrbljeno. Tečila se bodo priznana dobra Čotičeva, Lendetova in Zajčeva vina. — Zadržek ob pol 8. zvečer.

Slovenski fantje, ki ste bili pri okupaciji, pozor! Slovenski fantje, ki so bili leta 1878. v Bosni in Hercegovini, se vabijo na sestanek, ki bo prihodnje nedeljo ob 3. uri popoldne v gostilni „štev. 6“ na Dunajski cesti. Važen razgovor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Mažaroni propadli pri občinskih volitvah v Zagrebu.

Zagreb, 18. nov. Včeraj so se pričele tu obč. volitve. — Včeraj je volil I. razred. Stranka dosežanega župana Mošinskega je v tem razredu propadla. Dobil je 39 glasov. Izvoljeni so kandidati, ki so bili na listi neodvisnega meščanstva, ki je dobila okoli 180 glasov. Danes voli II. razred. Agitacija je velika in živahna.

Dunaj, 18. nov. Politični položaj tudi v današnji seji drž. zbora ni pojasnjen na nobeno stran.

Dunaj, 18. nov. Današnja seja drž. zbora je bila precej mirna. Zbornica je nadaljevala debato o Körberjevi izjavi. Prvi je govoril „neodvisni“ češki poslanec Sternberg, ki je označeval češko obstrukcijo za neopartano. Baval se je obširno z sfero princezinje Luize Keturške, katero je toplo zagovarjal in silno napadel dvorne kroge. Predsednik mu je radi napadov na dvorne kroge dal ukrc. Sec. dem. Pernersdorfer je ostro kritiziral Körberjevo vlado, češ, da podpira krščanske socialce. Laški poslanec Mazzurana je kot očitvece opisoval dogodka v Inomestu ter zahteval laško vseučilišče v Trstu.

Dunaj, 18. novembra. Nemški katoliški centum je izjavil: Katoliško-nemški centum obžaluje žalostne dogodka v Inomestu, ki so vznemirili prebivalstvo. Klub bo vedno in vsak čas zastopal, osobito v valpskih deželah, kristi Nemcev. Pri tem pa ne bo nasprotoval ustavno zajamčenim praviceam ostalih narodnosti. Klub hoče enakopravnost, a zahteva tudi spoštovanje nemških pravic. Le s slčnim delom vseh narodov bodo ščitane duševne in narodne koristi. Klub pričakuje, da bo vleđa s poklicanimi činitelji rešila italijansko vseučiliško vprašanje. Klub izjavlja, da hoče sodelovati pri rešitvi državnoborskih vprašanj.

Dunaj, 18. novembra. Včeraj je imel knez Liechtenstein pri neki dobrodelni slavnosti govor, v katerem je dejal, da državna avtoriteta vedno bolj pada. Tako zahtevajo odstranitev ces. namestnikov na Tirolskem, v Dalmaciji, Sleziji in na Kranjskem.

Inomest, 18. novembra. Danes je bilo 57 aretiranih italijanskih dijakov izpuščenih iz zapora. Odpotovali so, ne da bi se dogodili neki igradi. Oročniki so spremili dijake na kolodvor. Zadaj je stopala velika množica radovednežev. 14 dijakov je odpotovalo na Dunaj, ostali v Trst, Prigo in v druge kraje. Dijaki so sicer izpuščeni iz zapor, a preiskava se vrši dalje.

Peterburg, 18. nov. Aristokracija je nabrala za vojake na bojišču en milijon. Zato se tako odpošljejo vojakom razzi poboljški.

Peterburg, 18. novembra. General Kuropatkin poroča o odbitem japonskem napadu na Linšipu, kjer so pričeli J. zopet z ofenzivo. Drugi dan ob zori so ruski lovci iznenadili dva oddelka japonskih dragoncev, katere so poizkušali vjeti; v boju je padlo 10 Japorcev. Od drugega oddelka so našli

tri vjeti, nekaj jih je ranjenih, drugi so pobegli. Sovražnik se je zopet približal našim pozicijam, a je bil odbit.

Peterburg, 18. nov. Iz Mukdena brzojavljajo, da so Japonci v Inkavu in Pičevu izkrcali po 30 000 mož. Pričakuje se, da bodo Japonci poizkušali obiti rusko desno krilo, ter ga tako odrezati od Tjenlina. Potrjuje se, da je umrl general Kuroki (?)

Peterburg, 18. nov. »Novoje Vremja« piše, da bodo vsi ruski vojaki v Mandžuriji gorke, vatirsne kitajske ponočne suknje.

Rim, 18. nov. Po raznih krajih Italije so včeraj čutili močan potresni sunek.

Barcelona, 18. novembra. Na cesti Fernando se je razpočila bomba. 6 oseb je ranjenih, 1 mrtva.

Novi Sad, 18. nov. Tu je pogorela katoliška cerkev.

Rim, 18. novembra. V severni Italiji so bili na raznih krajih nemiri rezervnikov, ki nocoje dalje ostati v službi. Nemiri so zadušeni.

Budimpešta, 18. novembra. V skupščini pekov je bil velik pretep. Policija je posredovala in preprečila nadaljni poboj.

Tužnim srcem naznanjamo, da je vsegamočni Bog po kratki bolezn poklical k sebi našega iskreno ljubljenega sinčka

Adolfa

v nežni starosti desetih let.

Pogreb se bo vršil v nedeljo, 20. nov. ob 4. uri popoldne iz hiše Radeckega cesta št. 2.

Našega ljubljenca priporočamo v blag spomin.

Ljubljana, 18. nov. 1904.

Josip in Amalija Globelnik, starši. — Ivan Globelnik, župnik. — Franc, Leopold, Anton, strici. — Mici, Pepi, tete. 1937

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Optična potovanja po celem svetu v polni istini.

V soboto, 19. novembra 1904. Zadnji razstavi dan 1906 prvega potovanja po Maroku.

V nedeljo, od 20. do vsi. 26. novembra Zanimiv obisk Nizza med Karnevalom in Monaco.

Odpri vsak dan od 9. ure zj. do 12. in od 2. pop. do 9. zvečer.

Patent
Hatschek

Škrilj-Eternit

(zakonito zajamčeno oznamenilo za asbestni cementni škrilj.)

Najboljša streha sedanosti. Eternit tovarne LUDWIG HATSCHEK Najdalekosežneje poroštvo.

Varna pred ognjem in viharji, klubi vsem vremenskim vplivom, ne potrebuje poprav, je lahka, lična in ceno.

Vöcklabruck Dunaj Budimpešta Nyerges-Uyfalu

Gor. Avstrijsko. IX/1, Berggasse 11. Andrassystrasse 33. Ogrsko.

Glavno zastopstvo za južne pokrajine: Delniška družba tvornice portlant cementa VODJE v Trstu, via Geppa 2.

Angeljnovi milo
Marzeljsko (belo) milo

sta najbolj koristni
S štedilnimili
za hišno rabo.

Pavel Seemann
izdelovatelj mila in
čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

Nakup in prodaja
vankovrstnih državniških papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanja za nubo pri krahajih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promesse in vaze krahajne.
Kuhinjske inventarje naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„M E R C U R“
L. Wellzello 10 in 13, Dunaj, I., Strahlgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurinih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosogo kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

Tržna poročila.

17. novembra.

Budimpešta. Pšenica za april 10.32 do 10.88. Rž za april 8.— do 8.01. Oves za april 7.21 do 7.22. Koruza za maj 7.62 do 7.63.

Pšenica: ponudbe srede; povpraševanje omejeno, mirno. — Prodaja 20.000 met. stotov, nespremenjeno. — Druga žita nespremenjena. Vreme: zmerno.

Meteorološki poročila.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.9 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padečina
17. 9. zveč.	742.2	—3.6	brezvetr.	jasno.	
18. 7. jut.	741.6	—7.2	"	megla	0.0
2. popol.	741.3	3.9	"	jasno.	
Srednja včerajšnja temperatura 2.1° norm 3.2°					

Po ugodni ceni
sukneno blago pri

R. Miklauc
Ljubljana

Špitalske ulice štev. 5.

Dva glasovirja

se prodasta
po jako nizkih cenah; 1. jako dobro ohranjeno; 2. jako pripravna za učenje.
Kje? pove iz prijaznosti upravnštvo „Slovenca“.

Pijte
Klauerjev
„Triglav“
najzdravejši vseh likerjev.

Slovenski fantje

v Bosni in Hercegovini 1878.

Ob 25 letnice bosenske zasedbe spisal Jernej pl. Andrejka.
1930 3—2 Cena K 1.40, po pošti 20 v več.
Ig. pl. Kleinmayr a Fed. Bamberg-ova knjigarna v Ljubljani.